

ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ

Програма за управление на отпадъците на община Сатовча за периода 2021-2028 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблици	3
Списък на фигури.....	3
Приложение № 1 Отпадъци, които са извън обхвата на ОПУО Сатовча.....	4
Приложение № 2 Анализи на състоянието на управлението на отпадъците	5
1.1. Анализ на състоянието относно отпадъците	5
1.2. Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините	18
1.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво	20
1.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъците	22
1.5. Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове	25
1.6. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.....	29
1.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „отговорност на производителя“ и „замърсителят плаща“	29
1.8. Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците	32
1.9. Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците.....	37
1.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им.....	39
1.11. Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците ...	40
Приложение № 3 прогнози.....	41

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1.	Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Сатовча за периода 2014-2020 г.	7
Таблица 2.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	10
Таблица 3.	Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС).....	12
Таблица 4.	Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)	15
Таблица 5.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сатовча за периода 2014-2020 г.	17
Таблица 6.	Служители, които са свързани с управление на отпадъците в община Сатовча	27
Таблица 7.	Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци	35
Таблица 8.	Налични съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Сатовча.....	35
Таблица 9.	Приходи от такса – битови отпадъци по групи потребители за периода 2014-2020 г.	40
Таблица 10.	Прогнози на НСИ за област Благоевград (при хипотеза за конвергентност)	41
Таблица 11.	Демографска прогноза за населението в община Сатовча (при хипотеза за конвергентност).....	41
Таблица 12.	Прогноза за нормата на натрупване на община Сатовча за периода 2022-2028 г., кг/ж/година	43
Таблица 13.	Прогнозно количество битови отпадъци за община Сатовча	43
Таблица 14.	Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Сатовча в тона	44

СПИСЪК НА ФИГУРИ

Фигура 1.	Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2014-2020 г.	7
Фигура 2.	Средногодишно население в община Сатовча с прогноза до 2030 г.	42

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

**ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 ОТПАДЪЦИ, КОИТО СА ИЗВЪН ОБХВАТА НА
ОПУО САТОВЧА**

1. Радиоактивни отпадъци;
2. Отпадъчни газове, изпускани в атмосферния въздух;
3. Земя (in situ), включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради;
4. Незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности, когато е сигурно, че материалът ще бъде използван за целите на строителството в естественото си състояние на площадката, от която е изкопан;
5. Излезли от употреба експлозиви;
6. Фекална материя, различна от класифицираната в т. 8, слама и други естествени неопасни материали от селското или горското стопанство, използвани в земеделието и лесовъдството, или за производството на енергия от такава биомаса чрез процеси или методи, които не увреждат околната среда и не застрашават човешкото здраве;
7. Отпадъчни води;
8. Странични животински продукти, включително преработени продукти, по Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г., за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300/1 от 14 ноември 2009 г.), наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 1069/2009, с изключение на предназначените за изгаряне, депониране или използване в съоръжение за биогаз или компост;
9. Трупове на умрели, но не заклани животни, включително такива, които са убити, за да се прекрати разпространението на епизоотични болести, и които се обезвреждат в съответствие с Регламент (ЕО) № 1069/2009;
10. Отпадъци, получени от проучването, добива, преработването и съхраняването на минерални суровини и при експлоатация на кариери по Закона за подземните богатства и класифицирани като „минни отпадъци“;
11. Седименти, преместени в повърхностни води с цел управление на водите и водните обекти или предотвратяване на наводнения, или намаляване на последствията от наводнения и засушаване, или рекултивация на земи, ако е доказано, че това не противоречи на други закони и седиментите нямат опасни свойства.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

1.1. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ОТНОСНО ОТПАДЪЦИТЕ

Настоящият раздел съдържа анализ на потоците отпадъци, образувани на територията на община Сатовча. В анализа са включени следните видове отпадъци:

- Битови отпадъци. В рамките на битовите отпадъци особено внимание е отделено на биоразградими битови отпадъци и отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло;
- Производствени неопасни отпадъци;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;
- Специфични потоци отпадъци, които включват:
 - Масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отпадъчни масла и нефтопродукти, излезли от употреба гуми);
 - Утайки от ПСОВ;
 - Медицински и биологични отпадъци.

За всеки от посочените видове отпадъци са формулирани въпроси, на които анализът се стреми да отговори, представени в съответната част на раздела.

Община Сатовча има сключен договор с „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД за раделно събиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА). На територията на общината има разположение 10 съда за събиране на НУБА. Съдовете са разположение в селата Сатовча, Кочан, Вълкосел, Слащен, Плетена, Ваклиново и Годешево.

Битови отпадъци

Анализът на състоянието и прогнозата за количествата и източниците на битовите отпадъци, образувани на територията на община Сатовча, включва следните нива на управление на отпадъците – община Сатовча и РСУО-Доспат. Разгледани са количествата на битовите отпадъци – образувани, събрани, повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени.

На базата на тези анализи се дават отговори на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните битови отпадъци в община Сатовча за разглеждания период?
- Каква е тенденцията спрямо предходните години относно общия поток отпадъци? Увеличава ли се или намалява делът на битовите отпадъци в количеството на

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

общо образуваните в България отпадъци и в потока отпадъци, към които принадлежи?

- Какви са количества на повторно използваните, рециклираните, оползотворените и обезвредените битови отпадъци? В каква степен основно прилаганият в регион Разград метод за обезвреждане на битови отпадъци съответства на йерархията за управление на отпадъците?
- Какви са тенденциите в третирането на битовите отпадъци?
- Какви количества битови отпадъци са образувани от домакинствата?
- Къде е община Сатовча в сравнение с другите общини в България по отношение на образуване и третиране на битовите отпадъци?
- Какъв е съставът на образуваните/събраните/депонирани битови отпадъци в страната и какви са тенденциите през годините?

Определение за битови отпадъци

Съгласно Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците битови отпадъци са: „а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биологични отпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и обемни отпадъци, включително дюшеци и мебели; б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства; Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.“

Генерирани количества, третиране и основни източници

Основни тенденции в образуването на битови отпадъци

Количеството на генерираните отпадъци може да се разглежда като показател за това, колко ефективно е обществото, специално по отношение на използването на природните ресурси, и за избора на най-подходящи методи за третиране на отпадъците.

За периода 2008-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци на територията на страната намалява с около 36%, а количеството на директно депонираните отпадъци – с около 75%.

Общото количество на образуваните смесени битови отпадъци на територията на община Сатовча следва тенденция към увеличаване, като за периода 2014-2020 г. увеличението е с 62,9%. Наблюдава се същата тенденция и при количествата депонирани битови отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

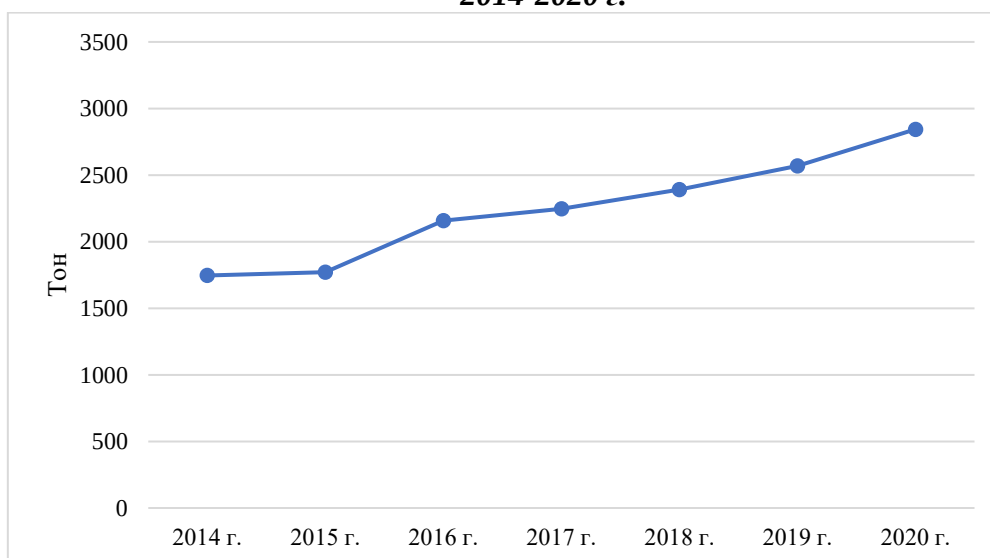
Таблица 1. Генерирани годишни количества смесени битови отпадъци в община Сатовча за периода 2014-2020 г.

Година	Смесен битов отпадък (тон)
2014	1 746
2015	1 772
2016	2 159
2017	2 246
2018	2 391
2019	2 568
2020	2 844

Източник: Община Сатовча

Данните за количествата на общо образуваните битови отпадъци за периода 2014-2020 г. по данни на община Сатовча са представени на следващата фигура.

Фигура 1. Количествата на общо образуваните смесени битови отпадъци за периода 2014-2020 г.

Източник: Община Сатовча

В периода на анализ образуваните в България количества битови отпадъци следват обща тенденция на намаляване, която е прекъсната през 2014 и 2017 г. За територията на община Сатовча се забелязва увеличаване на количествата битови отпадъци. През 2020 г. увеличението на образуваните смесени битови отпадъци е с 10,7% повече спрямо 2019 г.

Относителният дял на битовите отпадъци в общото количество образувани неопасни (вкл. минерални) отпадъци от икономически дейности в страната остава около 2-4% за периода на анализ. Делът на битовите отпадъци в общото количество на образуваните отпадъци за периода 2014-2020 г. за територията на община Сатовча се е увеличило.

Население и населени места с организирано събиране на битовите отпадъци

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Цялото население е обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битови отпадъци.

За период от 20 години (1999-2018 г.) делът на населението, обхванато от системите за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства от 77,6% през 1999 г. до 99,8% през 2018 г. Това нарастване се обяснява основно с факта, че са създадени и са започнали да функционират нови системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване в по-малките, изцяло селски общини, както и обхващане с услугата на нови населени места в голяма част от общините, които в началото на разглеждания период не са имали пълно покритие на населените места и населението. Данните на НСИ показват увеличаване на броя на обслужваните населени места от 1 139 през 1999 г. на 4 698 през 2018 г., като най-силно нарастване е отчетено в периода 2004-2010 г.

На територията на община Сатовча функционира система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци. Системата обхваща всички населени места, включени към община Сатовча.

Норма на натрупване на отпадъците

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. През десетгодишния период 2008-2018 г. по данни на НСИ образуваните битови отпадъци на човек от населението в България намаляват значително от 590 до 407 кг/жител/година.

За територията на община Сатовча се наблюдава тенденция към увеличаване на образувани битови отпадъци на човек от населението – за 2018 г. достига 168 кг/жител/година, което е значително под средното за страната (407 кг/жител/година). В сравнителен план община Сатовча е много под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25 000 жители – 346 кг/жител/година.

Повторно използване, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на битовите отпадъци

Въпреки че в България е констатирана положителна тенденция относно образуваните битови отпадъци на жител, страната ни все още е с много високи нива на депонираните битови отпадъци спрямо останалите страни-членки на ЕС.

В България количеството на депонирани отпадъци намалява с по-бързи темпове от средното за ЕС в периода 2008-2018 г., но в нашата страна се депонират почти два пъти повече битови отпадъци на жител от средноевропейското ниво.

Положителна е тенденцията обаче, че количеството на директно депонираните битови отпадъци за периода 1999-2018 г. намалява с близо 74%. Най-ниското ниво на показателя е достигнато през 2018 г., а най-високото – през 2009 г. Общото количество

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

на депонираните битови отпадъци също намалява, като за периода 2009-2018 г. намалението е почти 50%.

Намаленията на количествата на общо депонираните и на директно депонираните битови отпадъци могат да се обяснят най-вече с въвеждането в експлоатация на нови инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и сепариращи инсталации за смесени битови отпадъци.

През 2014 г. е учредено Регионално сдружение за управление на отпадъците – Доспат, включени в него са общините: Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.

„Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Девин“, включващо инсталация за депониране, се намира на около 2,4 км от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин, община Доспат. Площадката е с площ 38,434 дка. и представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат.

Община Доспат е оператор и притежател на комплексното разрешително за инсталация „Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино и Сърница“ – гр. Доспат.

На депото се депонират основно битови, СО и производствени неопасни отпадъци. Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси.

Регионалното сдружение за управление на отпадъците – Доспат, в което членуват общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница, има подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на стойност 9 654 503,76 лв. Средствата са предоставени по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент.

Източници на образуваните битови отпадъци

Основен източник на битовите отпадъци на територията на община Сатовча са домакинствата.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Таблица 2. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции	Общо	
		среден %	т/год		т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	10,37%	235,81	0	235,81	10,28%
	Хартия и картон	10,29%	233,84	2,48	236,32	10,30%
	Пластмаса	11,74%	266,96	0,96	267,92	11,68%
	Текстил	4,37%	99,25	0	99,25	4,33%
	Гума	2,45%	55,71	0	55,71	2,43%
	Кожа	6,06%	137,7	0	137,7	6,00%
	Градински	14,51%	329,81	17,62	347,43	15,14%
	Дървесни	7,02%	159,64	0	159,64	6,96%
Неорганични	Стъкло	4,89%	111,09	0	111,09	4,48%
	Метали	4,21%	95,63	0	95,63	4,17%
	Инертни - едри	5,09%	115,64	0	115,64	5,04%
Опасни	Опасни	1,31%	29,83	0	29,83	1,30%
Други	Други - неопределими	3,64%	82,82	0	82,82	3,61%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	14,06%	319,73	0	319,73	13,93%
Общо:		100%	2273,44	21,06	2294,5	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

Преобладаващия отпадък в битовите отпадъци на община Сатовча са градинските – 15,14%. Следват рециклируемите отпадъчни материали, като най-значими са пластмаса – 11,68% и хартия и картон – 10,30%.

Изводи и препоръки:

- Общото количеството на образуваните битови отпадъци следва тенденция към увеличаване, като за периода 2014-2020 г. увеличението е с над 62%;
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението - увеличаване за периода 2014-2018 г. до 168 кг/ж/година, което е значително под средната стойност за страната (407 кг/жител/година);
- Количествата образувани битови отпадъци на човек от населението продължава да се увеличава и след 2018 г., като към 2020 г. количеството е: 201 кг/ж/година;
- В сравнителен план община Сатовча е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 г., определено в НПУО 2021-2028 г. за общини с население 3 000-25000 жители – 346 кг/жител/година;
- Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата;

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Сатовча е 100%.

Производствени отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните производствени отпадъци на територията на община Сатовча?
- Кои са основните източници на производствени отпадъци на територията на община Сатовча?
- Какви са количествата на третираните по различни методи производствени отпадъци в страната за разглеждания период?
- Каква е ситуацията на територията на община Сатовча относно показателя производствени отпадъци на единица БВП?

Определение за производствени отпадъци

Производствени отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1, т. 32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

На база наличната информация е извършен анализ на съществуващото състояние на производствените отпадъци на територията на община Сатовча в следната последователност:

- Образувани производствени отпадъци: от дейността по икономически групи; по групи от Списъка на отпадъците.
- Производствени отпадъци на единица БВП: производствени отпадъци на единица БВП; сравнение между България и други страни от ЕС.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информацията, свързана с управление на производствените отпадъци.

Образувани производствени отпадъци

На територията на Община Сатовча се формират отпадъци, типични за производствените предприятия в общината – органични отпадъци от хранително вкусовата промишленост, текстилната промишленост и дърводобива и дървопреработването. Тези отпадъци се смесват с битовите отпадъци и се депонират на регионалното депо.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Таблица 3. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид производствен отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018
Отпадъци от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти					
20304		18,29	18,06	17,03	15,38
Отпадъци от дървообработването и от производството на дървесни плоскости и мебели, целулоза, хартия и картон					
30105	3581,49	5277,4	7845,7	3634,05	4555,504
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка					
150101	1,21	24,95	9,73	4,89	2,27
150102	0,216	11,029	0,026	0,445	0,34
150104	0,029	3,536	0,063	0,444	0,114
150107	0,061	0,057	0,044	0,022	0,016
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка					
160103	0,177				
160117	9,291				
160118	0,25				
160119	0,196				
160199	0,063				
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции					
200101	0,1	0,4		0,105	0,23

Източник: ИАОС

Отпадъци на единица БВП

През 2016 г. в България се отчита втората най-голяма стойност на количеството генерирани отпадъци на единица БВП (след Естония), която е повече от шест пъти по-голяма от средното за ЕС-27. В периода 2004-2016 г. се наблюдава положителна тенденция и нивата на изследвания индикатор намаляват.

Тенденциите по отношение на производствените отпадъци средно за България до средата на разглеждания период стойностите на показателите намаляват както средно за ЕС, така и в България, като в България стойностите на показателя намалява с по-бързи темпове. За община Сатовча няма ясно изразена тенденция по отношение на производствените отпадъци. До 2016 г. се наблюдава увеличаване на генерираните отпадъци, което е последвано от спад към 2018 г.

Преобладаващите производствени отпадъци са трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, плоскости от дървесни частици и фурнири.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Основни изводи

Анализът на съществуващото положение на производствените отпадъци дава възможност да се изведат следните основни изводи:

- От образуваните производствени отпадъци за 2018 г., с най-голям дял (99%) са отпадъците от трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, плоскости от дървесни частици и фурнири;
- За периода 2014-2018 г. количествата на образувани производствени отпадъци от територията на община Сатовча бележат ръст до 2016 г., след което следва значителен спад;
- Липсват съоръжения за третиране на някои видове отпадъци;
- Стойностите на образуваните производствени отпадъци на жител са ниски поради слабата производствена дейност в общината. Стойностите на показателя и тенденциите са по-благоприятни от средноевропейските показатели.

Строителни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните и оползотворени строителни отпадъци на територията на община Сатовча?
- Кой са основните източници на строителни отпадъци на територията на община Сатовча?
- Каква е ситуацията в община Сатовча относно показателя строителни отпадъци на глава от населението в сравнение със страната.

Определение

Съгласно ЗУО „строителни отпадъци“ са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква „а)“ от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.

Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г.

Основната стратегическа цел, която е поставена в Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р България за периода 2011-2020 г., е до 2020 г. в България да бъде изградена развита система за управление на отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР), която да осигури не по-малко от 70% икономически целесъобразно рециклиране на отпадъците, образувани в

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

резултат на строителните дейности. По този начин България ще отговори на изискванията, съгласно Рамковата Директива за отпадъците.

Други важни стратегически цели са предотвратяването и намаляването на количеството на образуваните ОСР, като по този начин се намалява необходимостта от изграждането на нови депа и други съоръжения за строителни отпадъци. Предвижда се въвеждане на практики за селективно разрушаване, както и събиране и съхраняване на ОСР на строителната площадка по начин, осигуряващ в максимална степен тяхното последващо икономически и технически целесъобразно рециклиране и оползотворяване. Подчертава се необходимостта от създаване на условия за разширяване на пазара на рециклираните строителни материали, увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците.

В Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване са определени конкретни цели за оползотворяване и рециклиране на строителните отпадъци по години. Процентите са изчислени на база на наличните данни и направени в плана прогнози за образуваните строителни отпадъци.

Разработеното и прието национално законодателство по управление на строителните отпадъци осигури солидна основа и се основа изцяло на Националния стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване до 2020 г.

Национални цели за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци

Съгласно ЗУО, който определя поетапно по години целите, за да се достигне крайната цел през 2020 г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, в сила от ноември 2012 г., определя някои допълнителни изисквания за управлението на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали в строителството. Съгласно сроковете, определени в ЗУО, в тази наредба се регламентират конкретни цели за оползотворяване на определени видове строителни отпадъци и етапите за тяхното изпълнение, които са представени в Приложението към анализа.

Образувани и оползотворени строителни отпадъци

В ИАОС липсват данни за количествата генерирани строителни отпадъци за територията на община Сатовча. По тази причина не е коректно да бъдат формулирани изводи.

На територията на община Сатовча няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителни отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Опасни отпадъци

Анализът се стреми да даде отговор на следните въпроси:

- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Сатовча
- Какви са количествата на образуваните опасни отпадъци на територията на община Сатовча по отпадъци от дейността по икономически групи?
- Кои са основните източници на опасни отпадъци на територията на община Сатовча?
- Каква е ситуацията на територията на община Сатовча относно показателя опасни отпадъци на единица БВП?

На база наличната информация анализът за съществуващото състояние на опасните отпадъци в страната е осъществен в следната последователност:

- Образувани опасни отпадъци: от дейността по икономически групи, по групи от Списъка на отпадъците.
- Опасни отпадъци на единица БВП.

Определение

„Опасни отпадъци“ са отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в Приложение № 3 на ЗУО (§ 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.).

Образувани опасни отпадъци

Намаляването на количеството образувани опасни отпадъци следва да бъде насърчавано с оглед опазване на природните ресурси и минимизиране на отрицателните последици от образуването и управлението на опасните отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

Таблица 4. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Сатовча за периода 2014-2018 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018
Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива					
130205*		0,22	0,2		
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка					
150202*	0,01				0,002
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка					
160107*	0,045		0,044		
160601*	0,059				
160708*				0,166	
Отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност					

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018
180103*	0,078		0,165	0,05	0,01
180202*			0,021		
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции					
200121*		0,044	0,003	0,004	0,009

Източник: ИАОС

Най-голям дял от отпадъците през 2018 г., които се образуват за територията на общината са: отпадъци, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции (180103*).

Опасни отпадъци на единица БВП

Предотвратяването на опасните отпадъци е един от основните приоритети в политиката на ЕС в областта на управление на отпадъците. Целта е да се разграничи образуването на отпадъците от икономическия растеж в рамките на ЕС, тъй като нарастващото потребление на материали и ресурси продължава да образува големи количества отпадъци. Показателят опасни отпадъци на единица реален брутен вътрешен продукт, макар и с известни условности, характеризира зависимостта между образуваните отпадъци и икономическата активност през даден период.

През периода 2013-2018 г. показателят за опасни отпадъци на единица БВП в България намалява с близо 21%. В периода след 2013 г. се наблюдава известен ръст на БВП и намаляване на количеството на опасните отпадъци, като положителна тенденция е по-бързият спад на опасните отпадъци.

На територията на общината има залежали и негодни за употреба продукти за растителна защита. В с. Сатовча се съхраняват 1 500 кг. прахообразни и негодни за употреба продукти за растителна защита, а на обособени площадки в с. Слащен и с. Сатовча са разположени 9 броя Б-Б кубове, в които също са съхранени негодни за употреба продукти за растителна защита.

През 2020 г са извършени контролни и планови проверки на склада за пестициди в с. Сатовча и площадките с Б-Б кубове от инспектори и експерти на Областна дирекция по безопасност на храните – Благоевград, РИОСВ – Смолян и от служители на МВР, като не са констатирани нередности по съхранението им.

Община Сатовча има сключен договор с „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД. за разделно събиране, временно съхраняване и предаването за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА). На територията на общината има разположени 10 съда за събиране на НУБА. Съдовете са разположени в селата Сатовча, Кочан, Вълкосел, Слащен, Плетена, Ваклиново и Годешево.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Община Сатовча има сключен договор с „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО). Събирането се извършва при провеждане на кампании.

Основни изводи

- Основният дял на генерираните опасни отпадъци са такива, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции;
- Количествата генерирани отпадъци на територията на общината са малки;
- В България през последните години има известен ръст на БВП, но намаляват опасните отпадъци.

Специфични потоци отпадъци

Таблица 5. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Сатовча за периода 2014-2020 г.

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
150101	4,476	12,891	11,299	8,749	9,840	7,910	3,950
Хартия и картон							
150102	2,042	12,097	9,424	7,013	6,720	5,420	2,580
Пластмаса							
150104	0,030	0,508	0,308	0,362	0,400	0,350	0,230
Метал							
150107	3,050	5,944	4,939	9,270	8,898	1,915	0,000
Стъкло							

Източник: Община Сатовча

В изпълнение на чл.19, ал.3, т.6 от Закона за управление на отпадъците, Община Сатовча има сключен договор за сътрудничество с „БУЛЕКОПАК“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. За извършване на дейността на територията на община Сатовча, организацията е разположила 25 комплекта тип „БОБЪР“ (син, жълт, зелен) и 75 комплекта тип „МЕВА“ (син, жълт, зелен). За извършване и подобряване на дейността на територията на общината, организацията подменя съдовете тип „БОБЪР“ (син, жълт, зелен) и тип „МЕВА“ (син, жълт, зелен) със съдове тип „ИГЛУ“.

В 9 населени места на територията на общината има разположени съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки тип „ИГЛУ“, общо 87 бр. (жълт и зелен) от които 46 бр. жълти и 41 бр. зелени. Съдовете са разположени в селата: Сатовча, Плетена, Кочан, Вълкосел, Ваклиново, Фъргово, Боголин, Слащен и Долен.

Община Сатовча има сключен договор с „ЕКОБУЛТЕХ“ АД и подизпълнител (замествана страна) „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и с „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД, за разделно събиране, временно съхраняване и предаването за

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Утайки от ПСОВ

На територията на община Сатовча има изградени ПСОВ в селата: Туховища, Боголин, Крибул, Осина, Годешево, Жижево, Долен, Фъргово и Ваклиново, които са въведени в експлоатация през м. декември 2015 г. И деветте ПСОВ са еднотипни и използват описаната по-долу технологична схема.

Отпадъчните води се отвеждат гравитачно от канализационната система на населените места до ПСОВ. Водите в станциите преминават през двустепенна технология на пречистване:

- Първо стъпало – механично пречистване. От водата се отстраняват по-едрият примеси и пясък като се прилагат основни физични закони. Едрите отпадъци се задържат от кош решетка с диаметър на отворите 25 мм;
- Второ стъпало - биологично пречистване. След механичното пречистване на водата остават предимно разтворени органични и неорганични съединения, които не могат да бъдат отстранени механично и известно количество неразтворени вещества. Биологичното пречистване служи за елиминиране на разтворените вещества от отпадните води. То се извършва от сложен комплекс от микро- и макро- организми наречен активна утайка. Процесите в станцията имитират естествено протичащите такива във водните басейни с тази разлика, че те са интензифицирани и строго контролирани, без да представляват опасност за околната среда. Биологичното пречистване се осъществява в модулно пречиствателно съоръжение - 2 бр., за всяко населено място, в което са обединени: биобасейн; вторични утайтели; контактен резервоар за дензинфекция с NaOCl; силос за стабилизирана и уплътнена утайка; машинно помещение за въздуходувка, резервоар за натриев хипохлорид, дозаторна помпа и табло за управление.

Всички процеси в пречиствателните станции са напълно автоматизирани.

Излишните утайки в ПСОВ се подлагат последователно на аеробна стабилизация и уплътняване в силоса за утайки. Предвижда се утайката да се изважда с фекална цистерна, да се транспортира за обезводняване и след това да се депонира в депо отговарящо на нормативните изисквания.

1.2. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ/ПРОГРАМНИТЕ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТА НА ПРАВАТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА ОБЩИНТЕ

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл. 22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минималните изисквания на ЗУО?
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл. 62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл. 67, ал. 4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците?

Информационно осигуряване на анализа

За осигуряване на необходимата информация за анализа са проучени местните нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общината, свързани с управлението на отпадъците.

Анализ на общинската нормативна рамка

Правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците са регулирани в следните общински наредби:

- Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Сатовча, приета с Решение №465/29.05.2014 г. на Общински съвет Сатовча.

Урежда обществените отношения, свързани с опазването на околната среда и защита здравето на хората, поддържането на чист и естетичен вид на населените места и дейностите по управление на отпадъците на територията на община Сатовча.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда, са:

- Наредба за опазване на обществения ред на територията на община Сатовча, приета от Общински съвет – Сатовча на 28.02.2000 година, допълнена с Решение № 41/29.12.2011 г. и Решение № 727/30.06.2015 г.;
- Наредба за определяне и администриране на размера на местните данъци, приета с Решение № 121, Протокол № 19 от 31.01.2009 г.; изменена и допълнена с Решение № 53, Протокол № 5 от 24.01.2020 г. Допълнена с Решение № 69 и Решение №74, Протокол № 7 от 24.04.2020 г.;
- Наредба за определяне обема на животновъдната дейност и местата за отглеждане на селскостопански животни на територията на община Сатовча, приета с Решение № 137, Протокол № 11 от 23.10.2020 г.;
- Наредба за управление и стопанисване на общинските горски територии, собственост на община Сатовча – приета с Решение № 484 на Общински съвет

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Сатовча, Протокол № 39 от 27 юни 2014 г. Наредбата е изменена и допълнена с Решение № 532, Протокол № 40 от 30 май 2019 г.

Основни изводи и препоръки

- Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.
- Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.
- Има действаща Наредба за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Сатовча, приета с Решение №465/29.05.2014 г. на Общински съвет Сатовча. Действащите нормативни актове на територията на община Сатовча са съобразени с последните промени в Закона за управление на отпадъците и ЗМДТ.
- Сключените договори за изпълнение на задълженията на кмета на общината по чл. 19 от ЗУО са актуални.

1.3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

Анализът на приетото национално законодателство по управление на отпадъците в НПУО 2021-2018 г. показва, че са въведени всички европейски норми, приети на ниво ЕС до 2018 г. В законодателството са регламентирани специфични национални инструменти, които да подпомогнат процеса на прилагане на ключовите изисквания на европейското законодателство:

- за съобразяване с йерархията на управление на отпадъците;
- за третиране на отпадъците в съоръжения и инсталации, отговарящи на европейските технически изисквания за опазване на околната среда;
- за постигане на целите за рециклиране, подготовка за повторна употреба и оползотворяване на определени потоци отпадъци;
- за намаляване на вредното въздействие на отпадъците, особено опасните отпадъци, върху околната среда.

По-конкретно националните инструменти с най-ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

управление на отпадъците на местно ниво, регламентирани в ЗУО и подзаконовите нормативни актове, са:

- Отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци, които се заплащат за всеки тон депонирани отпадъци и натрупаните суми, от които общините могат да ползват за развитие на модерни системи за управление на общинските отпадъци;
- Отчисленията за закриване на депата за отпадъци, въведени с цел собствениците на съоръжения за депониране на отпадъци да акумулират средства за тяхното екологосъобразно третиране след запълването им, в т.ч. за битови отпадъци;
- Схемите за „разширена отговорност на производителя“, прилагани за шест специфични потока масово разпространени отпадъци, включително разрешителните издавани на организациите за оползотворяване на тези потоци отпадъци, програмите, които трябва да разработват и одитите за изпълнението им, както и разрешителните, които се издават за дейността им от МОСВ и контрола за спазване на условията в тях;
- Подпомагане финансирането на проекти на общините за съоръжения, инсталации и дейности за подобряване управлението на отпадъците от: държавния бюджет; националния екологичен фонд ПУДООС; националните (оперативни) програми, съфинансирани от ЕСИФ и държавния бюджет; Националния доверителен екофонд;
- Плановите и извънредните инспекции от общинските органи за спазване на изискванията на ЗУО и наредбите към него, съответно - на общинските наредби за отпадъците и глобите и санкциите, налагани от контролните органи при неспазване на законодателството.

В резултат на приетото законодателство в сектор „Отпадъци“ и на прилагането на национални инструменти ефективно въздействие за постигане на ключовите количествени цели и изисквания за екологосъобразно управление на отпадъците за десетгодишния период 2008-2019 г., се постигнаха добри резултати и значими успехи в разглежданата област и на местно ниво.

През 2006 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци – клетка 1 с общ капацитет над 25 000 тона, с изключение на депа за инертни отпадъци. Започва да функционира през 2006 г.;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-фекалните води, ретензионен басейн, в който се събира инфилтратът и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане.
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. Предвид класа на депото и изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, едновременно с натрупването на отпадъците, след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото.

В разглеждания период се наблюдават следните тенденции:

- Количествата на директно депонираните битови отпадъци за периода се увеличават;
- Депонираните битови отпадъци на жител се увеличават;
- За текущия програмен период 2021-2028 г. се очаква нарастване на количествата на рециклираните строителни отпадъци на територията на общината.

Необходимо е усилията в периода 2021-2028 г. да се насочат към:

- Подобряване ефективността на системите за събиране на смесените битови отпадъци и въвеждането на системи за заплащане на такса за битови отпадъци на принципа на количеството изхвърлени отпадъци;
- Разширяване на системата за разделно събиране на отпадъците;
- Изграждане на депо за битови отпадъци, допълнителна клетка и довеждаща инфраструктура;
- Изграждане на инсталации за третиране на биоразградими отпадъци;
- Разделното събиране на строителните отпадъци от малки ремонтни дейности от домакинствата; от едрогабаритни отпадъци от домакинствата; опасни отпадъци от бита.

1.4. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа е участието на общината в РСУО-Доспат. Анализът отговаря на следните въпроси:

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Участва ли активно общината в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общината решения за управление на отпадъците от РСУО;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общината.

Информационно осигуряване на анализа

За извършване на конкретния анализ са използвани следните информационни източници, в т.ч.:

- Данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.;
- Решения, одобрени от РСУО-Доспат.

Анализ на дейността на РСУО-Доспат

Община Сатовча е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в Доспат, в което се включват **общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница.**

За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Доспат.

По-важни решения, които са гласувани и приети в община Сатовча за разглеждания период, са:

- През 2018 година:
 - Закупени са 650 бр. кофи тип „МЕВА“, които са раздадени в селата Годешево, Слащен и Вълкосел и са подменени стари (прогнили) кофи в селата Сатовча и Кочан;
 - Община Сатовча има сключен договор за сътрудничество с „БУЛЕКОПАК“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. За извършваната дейност на територията на община Сатовча, организацията е разположила 25 комплекта тип „БОБЪР“ (син, жълт, зелен) и 75 комплекта тип „МЕВА“ (син, жълт, зелен);
 - Констатирано е смесване на различни по вид отпадъци в съдовете за разделно събиране на отпадъци;
 - Община Сатовча е въвела система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци;
 - Община Сатовча има сключен договор с „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕОО за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
 - Община Сатовча има сключен договор с „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД за разделно събиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори;
 - Констатирани и почистени са новообразувани нерегламентирани сметища на обща площ 10 дка върху територии – общинска и държавна собственост;
- През 2019 година:

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

- Община Сатовча, съвместно с общините Доспат, Борино, Девин и Сърница, членуващи в РСУО-Доспат, подписват договор за проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“;
 - Закупени са два броя автомобили за сметосъбиране;
 - Назначени са необходимият брой работници за сформирание на два броя работни екипи;
 - Закупени са 20 бр. пластмасови контейнери тип „бобър“ с вместимост от 1 100 л. всеки;
 - Извършва се и отремонтиране на повредени съдове за сметосъбиране, разположени по населените места на територията на общината;
 - Община Сатовча има договор с „БУЛЕКОПАК“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. За извършване и подобряване на дейността на територията на община Сатовча, организацията е подменила съдовете тип „БОБЪР“ (син, жълт, зелен) и тип „МЕВА“ (син, жълт, зелен) със съдове тип „ИГЛУ“;
 - В 9 населени места в общината има разположени съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки (в селата: Сатовча, Плетена, Кочан, Вълкосел, Ваклиново, Фъргово, Боголин, Слащен и Долен);
 - Извършена е подмяна на съдовете за разделно събиране на отпадъците, за да предотврати смесването на различни отпадъци;
 - Община Сатовча има сключен договор с „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
 - Община Сатовча има договор с „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД за разделно събиране, временно съхраняване и предаването за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори. На територията на общината има разположение 10 съда за събиране на НУБА. Съдовете са разположение в селата Сатовча, Кочан, Вълкосел, Слащен, Плетена, Ваклиново и Годешево.
 - Констатиран и почистен е новообразуван замърсен терен на обща площ около 10 дка., върху територии – общинска и държавна собственост.
- През 2020 година:
 - Община Сатовча, съвместно с общините Доспат, Борино, Девин и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците - Доспат подписаха договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“. Проведени са всички процедури и е възложено изпълнението на фирма изпълнител. Към 2020 г. строително-монтажните работи по проекта са изпълнени на 100% и са извършени 72 часови проби на инсталациите. Предстои въвеждане в експлоатация през 2021 г.;
 - Закупен е един специализиран автомобил за сметосъбиране;
 - При необходимост са подменени стари (прогнили) кофи в селата Сатовча и Кочан;
 - Отремонтирани са повредените съдове за сметосъбиране, разположени по населени места на територията на общината;

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Община Сатовча има договор с „БУЛЕКОПАК“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- В 9 населени места в общината има разположени съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки;
- Община Сатовча има сключен договор с „ЕКОБУЛТЕХ“ АД и подизпълнител (замествана страна) „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Община Сатовча има договор с „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД за разделно събиране, временно съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори;
- Констатирани и почистени са новообразуваните замърсени терени на обща площ 6 дка., върху територии – общинска и държавна собственост.

Основни изводи и препоръки

- За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на РСУО-Доспат;
- В изпълнение на приетата ОПУО за периода 2014-2020 г. са предприети действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци;
- Община Сатовча е активен участник в дейността на РСУО.

1.5. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ, В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Анализът дава отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена?
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост?
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета?

За осигуряване на необходимата информация за анализа са използвани следните методи:

- проучване на ведомствени и национални нормативни документи, регламентиращи правомощията и функциите за управлението на отпадъците;

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- проучване на отчетни документи и статистически данни за дейностите по отпадъци и за персонала, ангажиран с функции за управление на отпадъците.

Общински съвет

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Сатовча за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е общинският съвет.

В Правилника за организацията и дейността на Общински съвет са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с общинската администрация.

Съгласно чл. 33 от този правилник „Общинският съвет създава постоянни и временни комисии.“ По въпроси, свързани с околната среда е създадена и **Постоянна комисия „Комисия по устойчивото на територията, пътна и селищна мрежа, околна среда и благоустрояване“**.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

Общинска администрация

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл. 15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Смолян. До настоящия момент община Сатовча стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

Община Сатовча разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на три дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните отдели.

Околната среда е структурирана в Дирекция „Устройство на територията, екология, туризъм и евроинтеграция“, отдел „Екология, туризъм, евроинтеграция“.

Функциите на отдела са по изготвяне на програми, стратегии и планове за устойчиво развитие, разработва, провежда и контролира мероприятията, касаещи опазването и възстановяването на природата и екологичната политика, осигурява финансовата обезпеченост на екологичните и туристически общински мероприятия и обекти, координира дейността на общинската администрация в областта на екологията с РИОСВ, РИОКОС, ДВСК, РДНСК, РДВР, изготвя задания и проекти, въвежда и ръководи ефективна система за управление на отпадъците, изготвя годишни отчети за дейността, сбира, систематизира и осведомява всички звена по актуални въпроси.

С проблемите на околната среда е натоварен един специалист „еколог“ и четирима екополицаи. Същият отдел има и контролни функции по отношение на чистота на територията на населените места и на местата за отдих. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят не е достатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда. **Необходимо е този ресор да се разшири с експерти и развие до ниво самостоятелен отдел към специализираната администрация.**

Таблица 6. Служители, които са свързани с управление на отпадъците в община Сатовча

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Брой служители, които осъществяват контрол единствено по управление на отпадъците	5	5	5	5	5	5	5
Брой служители, които осъществяват контрол, както по управление на отпадъците, така и по изпълнение на други изисквания на закони и общински наредби	16	16	16	16	16	16	16
Брой обекти на територията на общината, които подлежат на контрол от страна на общината по Закона за управление на отпадъците	14	14	14	14	14	14	14

Източник: Община Сатовча

За придобиване на административен, технически и финансов опит на общинската администрация голям принос има и реализацията на редица проекти за периода 2014-2020 г., насочени към повишаване на квалификацията на общинска администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Изводи и препоръки

- Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.ч. изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация;
- За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит;
- Кметът на Община Сатовча изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове;
- Служителите на отдел „Екология, туризъм, евроинтеграция“ към дирекция „Устройство на територията, екология, туризъм и евроинтеграция“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от отдела кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби;
- Квалификацията на всички служители на отдел „Екология, туризъм, евроинтеграция“ отговаря на заеманата от тях длъжност;
- Техническият капацитет на Община Сатовча при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Сатовча са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в т.ч. контролните им функции;
- Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в т.ч. в областта на управлението на отпадъците;
- Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в т.ч. изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство;
- Предвид демографската криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане;

- Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в т.ч. изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

1.6. АНАЛИЗ И ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

- На територията на община Сатовча е извършена закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци;
- Необходимо е да бъде изготвен общински регистър на депата с отпадъци, в т.ч. закрити и рекултивирани.

1.7. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ“ И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА“

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:

- Прилага ли се принципа „Замърсителят плаща“, който е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191) и за кои отпадъчни потоци?
- Прилага ли се принципа „Разширена отговорност на производителя“?

Източници на информационно обезпечаване на анализа:

- Правилници, наредби, решения, одобрени от общински съвет и заповеди на кмета на общината;
- Интернет страница на общината;
- Договори за оползотворяване на МРО, с които общината има сключени договори за сътрудничество (опакровки, НУБА, ИУГ).

Същност на принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“.

Рамковата директива за отпадъците (Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви) (изменена с Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците), съответно ЗУО, оперират както с принципа „Замърсителят плаща“, така и с принципа за „Разширена отговорност на производителя“, които взаимно се допълват.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Принципът „Замърсителят плаща“ е заложен в Договора за функционирането на Европейския съюз (чл. 191). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- разходите за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците.

Принципът „Разширена отговорност на производителя“ (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за: ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта.

В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането, за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклиране на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- (1) изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- (2) осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

ПРИЛОЖЕНИЯ към ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Схеми за управление на отпадъците

Община Сатовча, съвместно с общините Доспат, Борино, Девин и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците – Доспат, са подписали договор за проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“.

В изпълнение на чл. 19, ал. 3, т. 6 от Закона за управление на отпадъците, Община Сатовча е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, като е сключен договор с „БУЛЕКОПАК“ АД.

Община Сатовча има сключен договор с „ЕКОБУЛТЕХ“ АД и подизпълнител/замествана страна/ „НАДИН КОМЕРС“ ЕООД и „ХЕФТИ МЕТАЛС“ ЕООД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и с „ЕКОБУЛБАТЕРИ“ АД. за разделно събиране, временно съхраняване и предаването за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Основни изводи и препоръки

- В България, в т.ч. и на територията на община Сатовча се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;
- Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО);
- Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

1.8. АНАЛИЗ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА И ТЕХНИЧЕСКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализът на инфраструктурата по управление на отпадъците е ключов анализ. Той се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общината на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти?
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, осигуряване и изграждане инфраструктура достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общината и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти?
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци?
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия?

ИНСТАЛАЦИИ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

През 2006 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците Доспат“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци с обща площ 38,434 дка и общ капацитет 196 515 т.;
- Регионалното депо се намира на около 2,4 км. от центъра на с. Барутин, в местност „Долно ливаде“ – „Шахтата“ в землището на с. Барутин (община Доспат). Представлява котлован от открита кариера на бившия рудник „Изгрев“ от находище Доспат;
- На депото се извършва обезвреждане на неопасни отпадъци от населените места в общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница;
- Депо за неопасни отпадъци – 1 клетка;
- Инфраструктура на площадката: вътрешни пътища, административно-битова сграда, КПП, кантар, дезинфекционен трап, водоплътна изгребна яма за битово-фекалните води, ретензионен басейн, в който се събира инфилтратът и система за връщането му в тялото на депото, каломаслоуловител, водопроводни и електрически мрежи;

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Смесено събраните битови отпадъци от петте общини се транспортират до депото със сметосъбираща техника, претеглят се на електронна везна и постъпват за обезвреждане;
- Депонирането на отпадъци се осъществява по утвърдена технология, определена с План за експлоатация на депото, обхващащ подготвителни работи, последователност на изграждане на отпадъчното тяло по работни площадки, организация на работа, техническа обезпеченост и др. Технологичния процес на обезвреждане, представлява насипване, разстилане с булдозер и уплътняване с компактор на разрешените за депониране неопасни отпадъци на пластове, след което върху всеки пласт отпадък се разстила изолиращ слой земни маси. след запълване на първия работен хоризонт, е започнато строителството на вертикални газоотвеждащи кладенци, които са част от газоотвеждащата система на депото;
- Има разработен работен проект за обект: „Реконструкция и модернизация на регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино и Сатовча”. За него е изготвен доклад за съответствие и издадено разрешително за строеж. Предвижда се надграждане на депото във височина с армиран насип, направа на ново ДПУ върху складирания отпадък, състоящо се от бентонитова хидроизолация и дренажен композит, изграждането на нов резервоар за инфилтрат и оборудване на водомерния възел със самопишещо устройство;
- В съответствие с изискванията на чл. 117, ал. 2 и чл. 125, т. 1 от ЗООС, с Решение №328-Н1-И0-А0/2019 г. от 18.12.2019 г. на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда е издадено ново комплексно разрешително на „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница“, състоящо се от 1 клетка. С новото разрешително е увеличен капацитетът на инсталацията от 147 000 т. на 196 515 т. и среднодневният капацитет 6 т./24 часа на 31 т./24 часа.

Анализът на представената информация показва, че в РСУО-Доспат се извършва само депониране на отпадъците.

Общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница, членуващи в Регионално сдружение за управление на отпадъците - Доспат са подписали договор с Министерство на околната среда и водите Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“ на стойност 9 654 503,76 лв. Средствата са предоставени по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз по процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

Проведени са всички процедури и е възложено изпълнението на фирма изпълнител. Към 2020 г. строително-монтажните работи по проекта са изпълнени на 100 %, съставен и подписан е протокол образец №15, извършени са 72 часови проби на инсталациите. Обявена е обществена поръчка за избор на оператор на сепариращата и компостиращата инсталация. Предстои въвеждане в експлоатация.

В същото време е подготвена и се провежда обществена поръчка за избор на изпълнител за разширение и реконструкция на съществуващото депо за твърди битови отпадъци.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/851 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Чл. 11, параграф 2

- в) до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 55% от теглото;
- г) до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 60% от теглото;
- д) до 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 65% от теглото.

Съгласно ДИРЕКТИВА (ЕС) 2018/850 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци, Чл. 5 се изменя, както следва (добавят се следните параграфи):

5. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло).

Съгласно НАРЕДБА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ НА БИООТПАДЪЦИ И ТРЕТИРАНЕ НА БИОРАЗГРАДИМИТЕ ОТПАДЪЦИ

Чл. 13 (4) за 2020 г. разрешените за депониране биоразградими отпадъци в съответния регион са 201 кг/жител, като е задължително разделно събиране на биоотпадъци от 2023 г., а именно - биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.

Анализът на възможностите за стабилизиране на подситовата фракция в регионалните системи, в които не се прилага стабилизиране, показва, че, в случай че бъдат изградени подобни системи, годишно ще бъде предотвратено депонирането на около 100 000 тона отпадък. Това, освен преките ползи по заложените в ЗУО цели, ще има и косвени ползи като:

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

1. Удължаване на „експлоатационния“ живот на съоръженията за обезвреждане на отпадъци;
2. Намаляване на опасните за околната среда свойства на отпадъците;
3. Намаляване на емисиите от парникообразуващи газове;
4. Определяне на по-ниски такси за населението за третиране на битовите отпадъци;
5. Намаляване на образуването на инфилтрат в депата и респективно намаляване на експлоатационните разходи и минимизиране на рисковете за околната среда.

КОНТЙНЕРИ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА ЗА СЪБИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ

Транспортните средства за събиране на битови отпадъци, собственост на общината, са 3 бр.

Таблица 7. Транспортни средства за събиране на битовите отпадъци

Технически характеристики	Транспортно средство №		
	1	2	3
Година на производство/регистрация	-	-	-
Вид на транспортното средство	Мерцедес 1828 Атего	Мерцедес Аксор	Скания П 114 ЛА 4Х2 НА 340
Брой	1	1	1
Собственост	Общинска	Общинска	Общинска
Обем на надстройката (м ³)	10	10	10

Източник: Община Сатовча

В следващата таблица са представени наличните съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Сатовча.

Таблица 8. Налични съдове за събиране на битови отпадъци на територията на община Сатовча

Вид на контейнерите	Материал	Собственост	Обем (л)	Брой	Честота на обслужване на контейнерите ¹
Тип БОБЪР	Метал	общинска	1 100	205	1 път седмично
Кофи МЕВА	Метал/пластмаса	общинска	110	2 707	1 път седмично

Източник: Община Сатовча

ПЛОЩАДКИ ЗА СЪБИРАНЕ, ТРАНСПОРТИРАНЕ, ТРЕТИРАНЕ, СЪХРАНЕНИЕ

На територията на община Сатовча няма площадки за третиране на отпадъци.

Фирми, извършващи транспорт на отпадъци, регистрирани на територията на община Сатовча, са следните:

¹ Данните за честотата на събиране на отпадъците се попълват на седмична база.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- ЕТ „Шинка Вълчева“ – с. Сатовча, Регистрационен документ №11-РД-00000225-00/28.11.2012 г. за извършване на дейности по транспортиране на отпадъци;
- ЕТ „Сузана Шикова – Джеват Шикиров“ – с. Сатовча, Регистрационен документ №11-РД-00000325-00/14.09.2017 г. за извършване на дейности по транспортиране на отпадъци;
- Община Сатовча, Регистрационен документ 11-РД-00000342-01/25.09.2020 г. за извършване на дейности по транспортиране на отпадъци;
- „Синанов РС“ ЕООД – с. Вълкосел, Регистрационен документ №11-РД-00000368-00/15.03.2021 г. за извършване на дейности по транспортиране на отпадъци.

На територията на община Сатовча няма изградени претоварни станции, нито сепариращи и др. площадки от този тип. Поради изграденото регионално депо за неопасни отпадъци в с. Барутин и близостта на община Доспат, към момента не се предвижда изграждане на претоварна станция или сепарираща инсталация в общината. Не е изключено обаче в бъдеще развитието на системите за управление на отпадъците да създадат необходимост от такива обекти.

ДЕПО ЗА БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

С цел осигуряване на основната инфраструктура за третиране на отпадъците, страната е разделена на региони за управление на отпадъците.

Община Сатовча е включена в регион Доспат. Общината е член на РСУО-Доспат, като оператор на Регионалното депо е община Доспат съгласно издадено комплексно разрешително № 328 – Н1/2019 г.

Общата площ на площадката е 38,434 дка и общ капацитет 196 515 тона.

Събраните ТБО се транспортират до регионалното депо.

ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

На територията на община Сатовча няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителните отпадъци.

ИНСТАЛАЦИИ И СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА УТАЙКИТЕ ОТ ГПСОВ

На територията на общината има изградени и действащи 9 ПСОВ в селата: Туховища, Боголин, Крибул, Осина, Годешево, Жижево, Долен, Фъргово и Ваклиново.

Изводи и препоръки:

- Функционира депо за неопасни отпадъци към „Регионална система за управление на отпадъците в регион Доспат“;
- Изграден са два вида инсталации за компостиране и инсталация за предварително третиране;
- Регион Доспат разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране на биоотпадъци;
- Община Сатовча е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци;

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Съдове за разделно събиране има разположени само в 9 от населените места в общината.

1.9. АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Предмет на анализа са приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Сатовча.

Извършването на анализа отговаря на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общината?
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физическите и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците?

Информационно обезпечаване на анализа

- информация за проекти на местно ниво, насочени към предотвратяване на отпадъците;
- преглед на нормативните актове на местно ниво, с цел установяване на наличието на подходящи условия, стимулиращи прилагане на предотвратяването на отпадъците.

Приложени мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

Мерки и проекти по предотвратяване на отпадъците са сравнително нови за общините. Съгласно предходният програмен документ – ОПУО 2014-2020 г. са набелязани следните мерки за изпълнение:

- *За намаляване на генерираното количество производствени отпадъци - създаването на информационна база - регистър на действащите и планираните на територията на общината производствени и търговски дейности и въвеждането на задължение за годишно отчитане на генерираните от тях отпадъци. За общинската администрация остава анализа на количествената тенденция и съвместна работа с предприятията за намаляване на генерацията им.*
- *За отпадъците от населението, разумната алтернатива е създаването съвместно със социалните организации на програми за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба от социално слабите жители на общината. Приемането им би могло да се организира на общинска площадка за разделно приемане на отпадъци от населението с център за подготовката им за повторна употреба.*

Набелязаните мерки не са изпълнени поради следните причини:

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

- Липса на нормативни основания за изискване на информация от страна на общината относно количествата генерирани отпадъци на нейна територията. Съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове не са вменени подобни правомощия на кмета, в т.ч. и на общинска администрация, което възпрепятства регулирането на тези правомощия и на местно ниво;
- Не е проявено желание от страна на социалните организации за създаване на мрежи за разпределяне на дрехи и пособия за повторна употреба.

Добра практика от България по предотвратяване образуването на отпадъците, вкл. на хранителни отпадъци, е следната: Администрацията на община Бургас разработва „План за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба“. Целта е да се направят обстойно обследване за използваните в общинската администрация, общинския съвет, общинските предприятия и общинските търговски дружества пластмасови продукти за еднократна употреба, да се направят технически и финансово-икономически анализи за ограничаване и премахване използването на пластмасови продукти за еднократна употреба и да се изготви план с мерки, които да се приложат в организации под контрола на община Бургас за предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци. Решението на Общинския съвет е взето по предложение на общински съветници от Общински съвет Бургас през месец ноември 2018 г. и е със следното съдържание: „Възлага на администрацията на Община Бургас да изготви план за ограничаване употребата на пластмасови продукти за еднократна употреба в сградите и помещенията, в които се извършват дейности на Общински съвет – Бургас и Общинска администрация – Бургас, общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.“

Практиката е приложима и за територията на община Сатовча.

Добра практика за предотвратяване образуването на отпадъците е чрез създаване на интернет страници или разпространението на такива, чрез които да се представя интересна, полезна и достъпна за гражданите и други заинтересовани страни информация за управлението на отпадъците, спазвайки йерархията за управлението им. Примерите са многобройни. Сред тях на европейско ниво може да се посочи интернет-страницата на Европейската комисия „Готови ли сте за промяна? Изкусителната сила на пластмасовите продукти за еднократна употреба“: <https://www.bereadytochange.eu/bg/>, или Европейска комисия - Околна среда – отпадъци – предотвратяване - https://ec.europa.eu/environment/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_en.

На ниво национални институции може да се посочи интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите, където на ниво отпадъци има полезна информация за специфичните потоци отпадъци: <https://www.moew.government.bg/bg/otpaduci/>.

Изводи и препоръки:

- Намаляването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г. ОБЩИНА САТОВЧА

продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало, ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата;

- Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно, както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци;
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация;
- Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава;
- Предоставяне на компостери за домашно използване на домакинствата в общината.

1.10. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Обезпеченията по чл. 60 и отчисленията по чл. 64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Размерът на отчисленията по чл. 64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.

1.11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

Приходите, които постъпват към общината от такса битови отпадъци са от домакинствата и юридическите лица. Паричните потоци са описани в следващата таблица.

Таблица 9. Приходи от такса – битови отпадъци по групи потребители за периода 2014-2020 г.

Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи (хил. лв.):	224	258	281	310	357	355	391
Домакинства	136	139	156	192	259	249	284
Юридически лица	87	119	125	118	98	106	107

Източник: Община Сатовча

Разходите, за управление на дейностите с отпадъци, които са направени от общината за периода 2014-2020 г. са свързани със:

- Закупуване на съдове за битови отпадъци;
- Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци;
- Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци;
- Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Изводи и препоръки:

- Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда (като този дял непрекъснато нараства) и изпреварват всички останали сектори на околната среда;
- Основните разходи, които се правят за управление на отпадъците, са сметосъбиране и сметоизвозване;
- Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци;
- Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване;
- Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ);
- ОПОС (ПОС) е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 ПРОГНОЗИ

Основа за изготвяне на прогнозните са изготвените анализи за съществуващото положение на дейностите по отпадъци в община Сатовча и получените базови данни.

Прогноза за населението

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението, която е присъща и за община Сатовча.

В страната, както и в областта, се наблюдава тенденция на намаляване на броя на населението. Която е присъща и за община Сатовча.

Националният статистически институт е публикувал на сайта си прогнози за броя на населението в област Благоевград. Очаква се населението в областта да намалее с 4,5% до 2030 г. (12,8% до 2040 г.).

Таблица 10. Прогнози на НСИ за област Благоевград (при хипотеза за конвергентност)

Прогноза население област Благоевград	2020	2025	2030	2035	2040
Общо население	301 138	298 264	287 439	275 429	262 708
Мъже	146 369	144 975	139 560	133 678	127 531
Жени	154 769	153 289	147 879	141 751	135 177

Източник: НСИ

Отчитайки, че населението в община Сатовча към 2020 г. е 4,6% от цялото население на областта, то следва прогнозните темпове за областта да са релевантни за община Сатовча.

Таблица 11. Демографска прогноза за населението в община Сатовча (при хипотеза за конвергентност)

2020 ²	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
14 127	13 932	13 815	13 685	13 542	13 387	13 221	13 044	12 856	12 657

Източник: Собствени изчисления

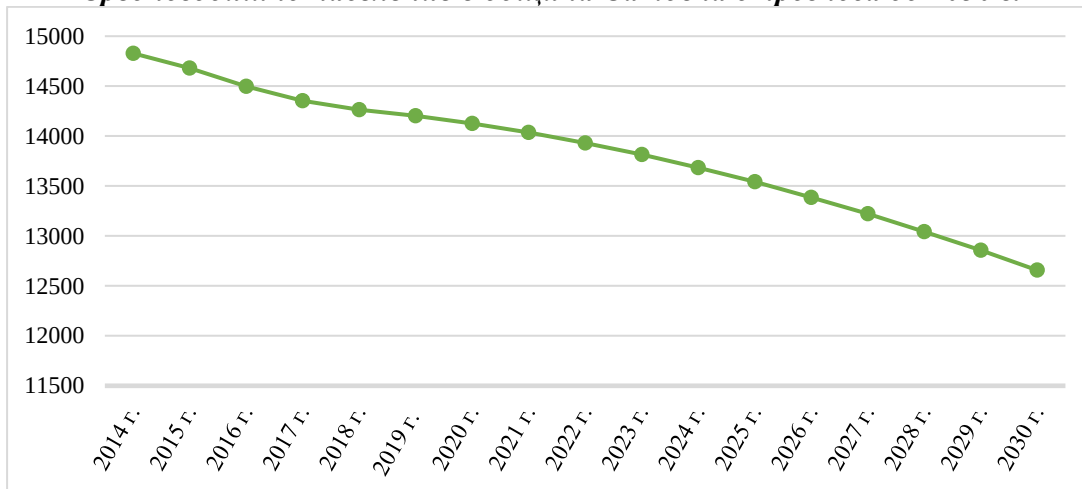
Очертава се негативни тенденция по отношение на броя на населението, тъй като статистиката в последните 5 години показва устойчиво намаляване на населението. Населението в общината ще намалее с 585 д. (4,1%) до 2025 г. и с 1 470 д. (10,4%). До 2030 г.

² По данни на НСИ

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Фигура 2. Средногодишно население в община Сатовча с прогноза до 2030 г.

Източник: НСИ до 2020 г. и собствени изчисления от 2021 г.

Норма на натрупване (НН)

Важен показател за управлението на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението.

Нормата на натрупване на населените места от община Сатовча за последните шест години (2014-2020 г. включително) се увеличава постепенно - от 118 кг/жител/година (през 2014 г.) до 201 кг/ж/година (през 2020 г.).

Видно от горните данни е, че нормата на натрупване за населените места от община Сатовча към 2020 г. е по-ниска в сравнение с населени места с аналогично население – 346 кг/ж/година.

Средното натрупване на битови отпадъци на глава от населението, като функция на икономическото развитие, ще се развива към средно количество на образуваните отпадъци, което се наблюдава днес в Европа. Тяхното нарастване не е линейно, а е по-ускорено в началото и по-забавено в края. Благодарение на техническия напредък и съзнателността на обществото, се очаква средната норма на натрупване да спре да нараства в даден бъдещ момент. Извършените проучвания в България показват, че ръстът на образуването на отпадъци е по-бавен от този на брутния вътрешен продукт (БВП) и доходите. Предполага се, че ръстът на образуването на отпадъците ще намалява слабо, но постоянно спрямо годишното нарастване на доходите (ръстът на образуването на отпадъци намалява приблизително от 30% на 10% от ръста на доходите за прогнозния период). С увеличаването на количеството отпадъци се приема, че в определен момент нормата на натрупване ще остане относително постоянна, но това се очаква да бъде за годините след 2030 г.

**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Таблица 12. Прогноза за нормата на натрупване на община Сатовча за периода 2022-2028 г., кг/ж/година

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	13 932	13 815	13 685	13 542	13 387	13 221	13 044
Норма на натрупване кг/жител	153,1	151,6	150,1	148,6	147,1	145,6	144,2

Източник: Собствени изчисления

Прогнозата за нормата на натрупване е с тенденция за намаляване спрямо базовата 2020 г. с оглед очакванията за увеличаване на благосъстоянието на населението и потреблението на територията на община Сатовча.

Определяне на количествата образувани отпадъци на територията на община Сатовча и прогнозиране при отчитане на морфологичния състав

След като е изчислена нормата на натрупване и е налична прогноза за населението, която отговаря на съвременните тенденции в демографско отношение, е прогнозирано и количеството на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г.

На база направените прогнози за:

- Броя на населението на територията на община Сатовча,
- Нормата на натрупване за програмния период,

изчисляваме очакваното количество битови отпадъци от територията на общината.

Таблица 13. Прогнозно количество битови отпадъци за община Сатовча

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население	13 932	13 815	13 685	13 542	13 387	13 221	13 044
Норма на натрупване кг/жител/г	153,1	151,6	150,1	148,6	147,1	145,6	144,2
Количество битови отпадъци, т/г	2 133	2 094	2 054	2 012	1 969	1 925	1 880

Източник: Собствени изчисления

Прогнозираното количество на генерираните битови отпадъци за периода до 2028 г. се намалява в съответствие с прогнозата за намаление на нормата за натрупване, както и намаляващото население, и вследствие от предприетите мерки на общината за предотвратяване на образуването на битовите отпадъци и допускането, че нормата на натрупване в общината ще е по-малка от нарастването на БВП в страната.

Морфологичен състав на битовите отпадъци

Прогнозата за количествата на образувани отпадъци е изготвена съгласно собствените изчисления, изготвени на база утвърдената актуализирана Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъците и посочената по-горе прогноза за количеството образувани отпадъци при хипотеза, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

**ПРИЛОЖЕНИЯ към
ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 2021-2028 г.
ОБЩИНА САТОВЧА**

Таблица 14. Прогноза за количествата на образувани отпадъци съгласно морфологичния им състав за община Сатовча в тона

Година	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Генерирани отпадъци	2 133	2 094	2 054	2 012	1 969	1 925	1 880
Хранителни	213	209	205	201	197	193	188
Хартия	128	126	123	121	118	116	113
Картон	107	105	103	101	98	96	94
Пластмаса	256	251	246	241	236	231	226
Текстил	85	84	82	80	79	77	75
Гума	43	42	41	40	39	39	38
Кожа	128	126	123	121	118	116	113
Градински	320	314	308	302	295	289	282
Дървесни	149	147	144	141	138	135	132
Стъкло	107	105	103	101	98	96	94
Метали	85	84	82	80	79	77	75
Инертни>4 см	107	105	103	101	98	96	94
Опасни	21	21	21	20	20	19	19
Други	85	84	82	80	79	77	75
Ситна Фракция<4см	299	293	288	282	276	270	263

Източник: Собствени изчисления

Целевата прогноза до 2028 г. показва, че и след приключване на този програмен период като най-голям % от общите битови отпадъци, насочени към регионалната инсталация, остават градинските отпадъци.